

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, M.DCCXI

§. I. Status quæstionis, & prima Conclusio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84777](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84777)

SECTIO II.

De infallibilitate Summi Pontificis.

§. I.

Status questionis, & prima Conclusio.

SUMMARIUM.

Papa considerari potest, ut Doctor privatus, & ut Doctor totius Ecclesie, n. 16.

Potest ut Papa damnare: quid sit declarare, quid prohibere, quid utrumque simul? n. 17.

Materia Papæ, ut Papæ, est circa fidem, & mores, n. 18.

Papa ut Doctori privato convenit etiam potestas obligandi in conscientia, n. 19.

Ut Doctor privatus errare potest etiam scienter contra fidem. DD. & rationes, n. 21. 22.

Numquam presumendum errasse, ut Doctorem privatum, ibid.

Questiones facti alia spectant ad fidem, alia non, n. 24.

Objectum Canonizationis est status gloria, & non tantum gratia, n. 25.

M. Baro negat esse de fide gloriam omnium, qui sunt in Martyrologio, n. 26.

In questione facti primum argumentum est auctoritas, n. 28.

Objectio ex M. Gravina, ibid.

ACTum sine dubio ago postquam Illustrissimus, & Excellentissimus Valentinus Archiepiscopus D. Joan. Th. Rocaberti ex doctissimo PP. Prædicatorum Ordine, in supremum Generalis Inquisitionis Hispanæ Caput assumptus, tres mole, sed eruditione, & doctrinâ longè grandiores tomos edidit, quorum primus est de infallibilitate; reliqui de potestate Romani Pontificis; adhuc tamen, quia rei necessitas exigit, ab hac questione delibandâ abstinere mihi non licet.

Nota primò in Romano Pontifice duplicem quodammodo personam considerari posse. Prima est Papæ, ut privati Doctoris, ex gr. ut Papa est Præses alicujus Congregationis, sive hæc sit Inquisitionis, sive Indicis, sive Rituum, sive alterius; nam Sixtus V. in Bullâ anni 1587. enumerat quindecim Congregationes, ait M. Mart. de Prado in Theolog. Moral. cap. 3. de Legibus, quest. 7. n. 6. immò usque ad octodecim protrahit, earumque officia, & munera adducit D. Gabriel Diaz de Vara Cubæ Episcopus apud Filgueyra in Censurâ Pontificiâ, in Anteloquio pag. 21. Secunda Papæ, ut Doctoris totius Ecclesiæ Catholicæ, seu ut loquentis, & præcipientis ex Cathedrâ; quid autem hoc sit, infra.

Nota primò in Romano Pontifice duplicem quodammodo personam considerari posse. Prima est Papæ, ut privati Doctoris, ex gr. ut Papa est Præses alicujus Congregationis, sive hæc sit Inquisitionis, sive Indicis, sive Rituum, sive alterius; nam Sixtus V. in Bullâ anni 1587. enumerat quindecim Congregationes, ait M. Mart. de Prado in Theolog. Moral. cap. 3. de Legibus, quest. 7. n. 6. immò usque ad octodecim protrahit, earumque officia, & munera adducit D. Gabriel Diaz de Vara Cubæ Episcopus apud Filgueyra in Censurâ Pontificiâ, in Anteloquio pag. 21. Secunda Papæ, ut Doctoris totius Ecclesiæ Catholicæ, seu ut loquentis, & præcipientis ex Cathedrâ; quid autem hoc sit, infra.

Diaz, Filgu.

Nota secundò, quod Papa ut loquens ex Cathedrâ tripliciter potest dâre aliquam propositionem. Primò per sententiam declarativam, declarando talem opinionem esse veram, aut falsam, & operationem ab eâ assertam esse licitam, aut illicitam. Secundò per sententiam legislativam, sive fiat prohibendo, sive præcipiendo. Tertiò per utrumque simul, nempe declarando simul, & præcipiendo, aut prohibendo. Quod paucioribus verbis conclusit Pater Ripalda tom. 3. P. Rip. contra Baium d. 1. n. 3. Pontifices posse vel prohibere tantum, vel simul damnare: dum non tantum prohibent, sed etiam damnant doctrinam aliquam, utuntur potestate definitivâ spectantē ad dogmata fidei, quæ falli non potest; non ita dum præcisè prohibent; plura enim sæpe prohibent, non ob falsitatem doctrinæ nocivam fidei, sed ob jurgia, & scandala noxia Fidelium paci; ita prohibita est, non tamen damnata, doctrina de Conceptione Deiparæ cum labe.

Nota tertiò, quod materia circa quam Papa loquitur ex Cathedrâ, alia est circa fidem, alia circa mores.

Nota quartò, quod licet Papæ, ut Doctori privato, non conveniat infallibilitas, illi tamen competit auctoritas legislativa efficax, seu obligans in conscientia. Nam inter Doctores alij sunt, qui carent omni jurisdictione, ut Magistri in scholis, Authores in libris; alij qui eâ gaudent, ut Episcopi in suis Diocæsis, Generales in suis Religionibus, Inquisitores in suis Tribunalibus; his enim privatis DD. convenit auctoritas vetandi aliquam doctrinam, vel librum respectu sibi subditorum: ergo multò magis Papæ, ut Doctori privato, seu Præsidi, & Capiti alicujus Congregationis convenit vis legislativa obligans in conscientia; cum hoc discrimine, quod si legem ferat ut Doctor totius Ecclesiæ, obligat omnes Fideles; si ut Præses alicujus Congregationis, non obligat nisi eos, qui dicte Congregationi subiecti sunt. Ita loquuntur Theologi cum P. Moya tom. 1. tr. 2. d. 8. quest. 6. n. 22. in quo plura singularia omnino legenda; distinguit enim in Papâ rationem Doctoris Ecclesiæ, & Doctoris particularis, & ut Doctori particulari dat jus præcipiendi.

Jam queritur, an Papa sive ut persona privata, sive ut Magister totius Ecclesiæ gaudeat infallibilitate, tum in materiâ fidei, tum in materiâ morum, tum in censuris; ita ut ejus sententia declarativa sit inconjungi-bilis cum falsitate?

Prima conclusio: Papa ut Doctor privatus potest errare circa fidem, & mores, & cen-

cenfuras; non tantum ex ignorantia invincibili, fed etiam fcilicet. Defendunt hanc fententiam plerique T. T. ita Canus lib. 6.

M. Can. de locis, cap. ult. ad 11. Turrecremata lib. 6. C. Cae. 2. cap. 112. & lib. 4. cap. 16. Caiet. Bañez apud Dianam d. 11. ref. 12. quibus addo P. Palaum tom. 1. tr. 4. d. 1. pun. 5. §. 2. n. 7. P. Val. in tom. 3. d. 1. quæst. 1. §. 40. qui ait hoc plerique docere, M. Godoy tom. 2. in Salmat. 3. p. d. 29. a n. 76. Salmanticens tract. 17. d. 4. dub. 1. §. 1. Diez de Prado in Theatro Morali 1. p. §. 1. n. 1. P. Gaſpar Hurtado de Fide d. 11. diff. 14. & 15. Herinx tom. 3. d. 6. n. 67. qui ait hanc fententiam doceri, & ſupponi communiter à Doctoribus contra nonnul-

los, P. Arſidekin tom. 1. ſua Theologiæ tripartitæ tr. 1. quæſt. 3. n. 4. qui citat Baronium, Bellarmi. Sponſanum, & ſine numero alij apud citatos. Probat: tum quia nulum eſt fundamentum concedendi Pontifici, ut privata perſonæ, privilegium non erandi; illa enim Chriſti D. verba, *Rogavi pro te, ut non deficiat fides tua*, duo continent;

primum, ut Petrus, qui tamquam particularis perſona erat Chriſtum D. negaturus, fidem non amitteret, & hoc perſonale Petri privilegium non tranſit ad Succellores, quo modo non tranſijt confirmatio in ſpe, charitate, & gratia; ſecundum, ut tamquam Paſtor totius Eccleſiæ nihil poſſet hæreticum eam docere; & hoc tranſijt. Tum quia ipſum ſus Canonicum expreſſe ſupponit Papam poſſe eſſe hæreticum; nam Cap. Si Papa 40. diſt. ait Symmachus Pontifex, *culpæ Pontificis redarguere ſupponit mortalitatem nullus, quia cunctos ipſe iudicaturus, a nemine eſt iudicandus, niſi deprehendatur à fide devius*: ergo Pontifex ipſe ſupponit Papam poſſe errare in fide, ut privatam perſonam. Tum quia ſupra quaeretur à Theologis, ad quos tunc ſpectaret depositio Papæ, an tunc maneret à ſolo Deo depositus, ut docent

Turrec. Bellar. Caſtro, Aragon, P. Valenc. quia cum Eccleſia, inquit, ſit minor Pontifice, non poteſt eum deponere; an vero deponendus eſſet ab Eccleſiâ, quando eſſet hæreticus manifeſtus, ut Caietan. Sot. Canus, Bannez, P. Suar. P. Turrianus, P. Gran. quos citat, & ſequitur P. Gaſp. Hurt. d. 11. de Fide diff. 14. & M. Godoy, l. c. n. 77. Tum quia ſi Papa ut privata perſona errare non poſſet, quidquid Papa loqueretur, eſſet de fide. Hoc moneo in nullo particulari caſu aſſeri poſſe, Papam ut privatam perſonam erraſſe, nam ſemper præſumendum eſt in favorem non erroris, niſi erraſſe poſſit, & ſolidè probetur, ut bene Caram lib. 1. Theol. Mor. fundamento quarto n. 246.

Tom. I.

pag. mihi 101. M. Gonet. tom. 4. d. 4. num. 24. Hinc communiter Theologi dicunt Papam errare poſſe contra prudentiam in multiplicatione legum, religionum, cenſurarum, etſi moneant numquam hoc præſumendum; cum ſemper in favorem legislatoris ſana mens ferri debeat. Similiter in particularibus quæſtionibus facti, non tamen omnibus, damnando innocentem, & abſolvendo reum, nam poteſt à teſtibus decipi. Dixi, non omnibus: nam in quæſtionibus facti nix divina Scripturæ, ex. gr. an Decipara contraxerit peccatum, & in alijs pertinentibus ad fidem, Papa eſt omnino infallibilis, ut Doctor totius Eccleſiæ, ut in Canonizatione Sanctorum; eſt enim quæſtio facti, an talis vir ſit in ſtatu gloriæ: hoc enim eſt objectum Papæ canonizantis, declarat enim talem virum eſſe in ſtatu gloriæ; non autem purè in ſtatu gratiæ, ut bene probat Herinx Scotiſta tom. 3. d. 6. a n. 92. contra Sinnichium Doctorem Lovanienſem. Quare non placet, quod Baron. 4. p. *Manuduct. ad Analyticam Theologiam lib. 1. ſect. 2. art. 2. §. 2. pag. mihi 93.* dixit: *Nec tamen puto Petrum* (de Alva, quem impugnatur) *contendere, omnium, qui Martyrologio accenſentur, fide Divina certam eſſe ſanctitatem, & gloriam.* Dico enim eſſe de fide eorum omnium gloriam, & ſanctitatem; de quo infra. Ad Baronium ſibi contradicere, ut mihi videtur: nam pag. 266. ait: Fateor, ſi nullius nomen in hos ſacros faſtos referretur, niſi prius in vitam, & mores cuiusque eâ diligentia, & curâ fuiſſet inqueſitum, quam ſolent adhibere Summi Pontifices, cum aliquem Divorum Catalogo adſcribunt Canonizationis ritu, certè tum reputarem temerarium dubitare de ſanctitate, atque eternâ felicitate cuiusquam eorum, quos Martyrologium celebraret, quia multi exiſtimant (licet alij contra ſentiant) huiusmodi ſolem-nibus Decretis Divorū ſanctitatem fide ſanciri ut certam, ſed quotus quiſque eſt, quos Tabulæ Eccleſiaſticæ nominant, qui eo examine, & ritu in huiusmodi faſtis relatus ſit, maxime ex antiquis Martyribus, qui Martyrologio adſcripti ſunt, manu, & fide alicujus Notarij, quem non eſt dubium fallere, aut falli potuiſſe. Hæc ad litteram Baron. Quæ ſi vera ſunt, nutabit fides, & cultus antiquorum Martyrum; quod ægrè fero. Aliud enim eſt diligentia prævia, quâ hodie utuntur Pontifices in inqueſitione virtutum, & miraculorum, quibus pollere debent, quotquot hodie Sanctorum faſtis adſcribuntur; aliud declaratio Pontificis circa

N. 27. eorum sanctitatem; primum non est necessarium, ut fide Divinā credam secundum: siue ergo Sancti antiqui Martyrologio adscripti fuerint tanto rigore examinati, quanto hodie vita eorum, qui Sanctis adscribuntur, siue non, dummodo decreto Pontificio sint Sanctis adnumerati, æquali fide Divinā eorum sanctitas, & gloria credenda est. Hæc doctrinam de fallibilitate Papæ in multiplicatione legum, aliisque recensitis tradunt Herinx, Caietan. Sorus, Canus, Val. Turri, Suar. *d. 5. de Fide scilicet. 8. n. 9.* Palao *tr. 4. d. 1. prin. 1. Gasp. Hurtad. l. c.* Bellar. *lib. 4. de Rom. Pontif. cap. 5.* Diana *p. 11. ref. 14.* Rocab. *tom. 1. lib. 1. passim.*

Herinx. C. Caie. M. Soto. M. Can. P. Val. P. Suar. P. Pal. C. Bel. Diana. M. Roc. M. Gr. P. Frag. Dices ex Gravinā *2. p. tom. 4. quest. 2. art. 5.* qui *pag. 112.* citat pro sua sententia Card. Bellar. *lib. 4. de Rom. Pontif. cap. 6.* qui tamen cum limitatione loquitur, & P. Suar. *d. 10. de Fide scilicet. 6. n. 11.* cui addo Diam *par. 11. ref. 12.* de infallibilitate, & P. Fragosum de Repub. Christiana *tom. 2. lib. 1. d. 1. §. 2. n. 32.* Papam non posse errare errore personali, seu ut privatam personam; nam cum de facto nullus erraverit, ex ipso non errore per tot sæcula in Pontificum successionem continuato optimè inferitur impotentia errandi ex speciali Dei providentiā; præsertim cum hoc ipsum cedat in Pontificum, & Sedis Apostolicæ honorem.

N. 28. Respondeo in questionibus facti nullum maius dari fundamentum, quam auctoritatem; cum ergo sit questio, an Papa, ut privata persona, gaudeat infallibili Spiritus Sancti assistentia, & nulla afferatur ex Scripturæ auctoritas; & ex altera parte, ut legenti ipsum Gravinam patebit, difficulter solvantur, quæ probant Pontifices, non fuisse immunes ab errore personali; immò Victorium V. Liberium, Honorium, Marcellinum, in hæresim lapsos constet ex Eusebio, Hieronymo, Gratiano, Adriano, ut videri potest apud P. Palao *n. 7.* & Herinx, & ipse Symmachus Pontifex, suæ utique auctoritatis conscius, supponat Papam deprehendi posse a fide devium, hinc concludo non derogari honori Sedi Apostolicæ debito, quod a nobis cum plerisque negetur ea infallibilitas, quam nec Scriptura, nec Concilia tradunt; & quam Symmachus Pontifex negare videtur. Addo argumentum non probare ex alio capite; nam licet valeat argumentum ab actu ad potentiam, non tamen à negatione actus ad negationem potentiae: ergo ex eo, quod nullus Papa erraverit errore personali, inferri non potest, non potuisse errare. Neque ego dico Papam errasse, sed errare posse, ut patet ex conclu-

sione, & DD. cum quibus sentimus. Ad do etiam me non videre, quomodo M. Gravinā piā in Pontificis reverentiā dicat *l. c.* Pontifices errore personali errare moraliter non posse; deinde eadem parte à *pag. 140.* doceat Pontificem ex Cathedrā loquentem errare posse, si non audiat, & petat consilium à Cardinalibus, & Congregatione Inquisitionis, & non procedat mature. Utique maior est reverentia in Pontifices, confirmare eorum infallibilitatem, dum ex Cathedrā loquuntur, etiam non præmissio Cardinalium consilio, & maturā deliberatione, quam eamdem tribuere, dum loquuntur, ut privatæ personæ.

N. 29. Dices secundò ex eodem *pag. 290.* de Legibus Pontificijs non tantum castè sentendum, sed etiam religiose loquendum: ergo non potest dici Papam errare posse contra prudentiam in multiplicatione legum. Nego consequentiam, si sermo sit de potentiā ad errandum; concedo, si sermo sit de errore actuali; & ideo dixi non posse sine temeritate asseri Papam errasse; quare aliud est asserere Papam in multiplicatione legum, & excommunicationum errare posse, aliud de facto errasse. Primum tenemus: secundum semper negabimus.

§. II.

Secunda, & tertia Conclusio.

SUMMARIUM.

Papa, ut Papa, est in materiā fidei infallibilis, etiam extra Concilium, n. 30.

Cur? n. 31. 32.

Plerique errores damnati extra Concilium. Inductio, ibid.

Est infallibilis in censuris opinionum, & questionibus facti toti Ecclesie propositis, n. 33. 34. Censura Theologica unde sumatur? Ibid.

Impugnatio Jansenistas negantes in questione facti infallibilitatem, n. 36.

Sæpe questio juris à questione facti vix discernitur, ib. & n. 37.

Secunda conclusio: Judicium Romani Pontificis loquentis ex Cathedrā in materiā fidei est omnino infallibile, etiam extra Concilium Generale. Ita hodie omnes Catholicos cum P. Suar. *d. 5. de Fide scilicet. 8. n. 4.* Caram. *lib. 1. Theolog. Mor. Fund. n. 249.* Rocaberti *tom. 1. lib. 1. fufissimè;* quod idem Rocab. docent non tantum omnium aliarum Nationum Theologi, sed etiam præstantiores ex Gallis, ut constat ex P. de Champs initio P. de operis de Hæresi Jansenianā, qui trahit epistolam octogintaquinque Episcoporum Gal-